

FORSIKRINGSMEGLERNE

Norske Forsikringsmegleres Forening

Det Kongelig Justis- og Beredskapsdepartement

Oslo 5. juni 2018.

Høring – endringer i Forsikringsavtaleloven

Norske Forsikringsmegleres Forening viser til Deres brev av 6. mars 2018, og har følgende kommentarer til forslag til endringer i forsikringsavtaleloven

Generelt

ForsikringsMeglerne mener det ville vært hensiktsmessig å samordne både regelverket og høringsrundene som nå gjennomføres parallelt. Dette gjelder

- Ny forsikringsavtalelov m/ forskrift
- Ny lov om forsikringsformidling m /forskrift

Etter vår oppfatning ville det vært en fordel for alle at regelverket ble samordnet og ikke ble splittet i to lover med tilhørende forskrifter.

Kommentarer til forslag til endringer i Forsikringsavtaleloven

§ 1 – 2 (*forsikringsformidling*)

Forslaget til ny § 1-2 bryter med hittil etablerte regler og overordnede prinsipper for oppgavene til de forskjellige aktørene i forsikringsmarkedet og hvordan disse utføres, ved at forsikringsgiver (selskaper og agenter) fritas for ansvar for brudd på informasjonsplikten (og andre plikter) hvis det benyttes forsikringsmegler og forsikringsmegleren blir eneansvarlig med omvendt bevisbyrde.

Det er i denne sammenheng grunn til først å presisere at hovedpartene i forsikringsavtalen er **forsikringsgiver** som selger forsikring til **forsikringstager** som kjøper. *Forsikringsmegleren er forsikringstagerens (kjøperens) rådgiver og representant.* Etter vår mening er det urimelig at selgerens opplysningsplikt og ansvaret for at opplysningene er riktige overføres til kjøperens representant.

ForsikringsMeglerne mener at forsikringsselskapet har ansvaret for at det gis riktige opplysninger. Det er forsikringsselskapet som normalt utarbeider produktark og som har opplysningsplikt om produkter og dekninger for øvrig. Når Forsikringstager velger å la seg

FORSIKRINGSMEGLERNE

Norske Forsikringsmegleres Forening

representere ved forsikringsmegler får forsikringsmegleren et ansvar overfor forsikringstageren i forhold til å hjelpe denne med oppdraget som er avtalt. Hvis forsikringsmegleren ikke utfører dette oppdraget (herunder å videreformidle opplysninger som forsikringsgiveren skal gi på en korrekt måte) eller på annen måte ikke utfører sine plikter om rådgivning som avtalt er det et selvstendig forhold som ikke fritar forsikringsselskapet for ansvar.

Dette får særlig betydning ved at det er forsikringsleverandøren som oftest utarbeider de standardiserte informasjonsdokumentene som skal gi forsikringstageren den informasjon som er nødvendig. Det er rimelig å anta at hvis dette er tilstrekkelig å benytte hvor det ikke benyttes megler må det også være tilstrekkelig at megleren gir denne informasjon. Det kan ikke være hensikten at forsikringsmegleren overtar ansvaret for dette og forsikringsselskapet fritas. Det samme må gjelde for annen informasjon.

Det er ikke noen grunn til å behandle ansvarsforholdet annerledes enn det som ellers gjelder hvor en av partene benytter en representant. Hver av partene er fremdeles ansvarlige for å levere sine ytelser og sørge for den informasjon som man plikter å gi om produkter og andre forhold. Hva man skal opplyse om avhenger av partenes kunnskapsnivå, og dess større forskjellen i kunnskapsnivå dess mer omfattende blir opplysningsplikten. Hvis den som har minst kunnskap lar seg representere ved en profesjonell part er det rimelig at den andre part kan tilpasse seg dette i den informasjon man gir, men fritas ikke for at det er gitt feil eller utelatt informasjon eller en plikt til å rette opp og gjøre oppmerksom på forhold som kan virke uklare.

En parallell til en annen bransje anskueliggjør dette:

En huskjøper sender en eiendomsmegler og takstmann som sine representanter for å se på et hus han vurderer å kjøpe. Selger, selgers megler og takstmann blir ikke dermed fri sitt ansvar for at huskjøperen får all nødvendig informasjon, og at kjøperens eiendomsmegler og takstmann dermed blir de ansvarlige hvis opplysningsplikten ikke er opp fylt.

Det må være at både forsikringsgiver og forsikringsmegler som er ansvarlige for at de nødvendige opplysninger kommer frem til forsikringstager. Om en eller begge er ansvarlig må avgjøres konkret ut fra forsikringsproduktets karakter, partenes rolle og omstendighetene forøvrig. At det påhviler megleren et ansvar å informere kunden er helt klart og at megleren er mellomledet som mottar dette på kundens vegne er også klart. At dette skal fritas forsikringsselskapet for ansvaret har vi vanskelig for å forstå.

Omvendt bevisbyrde er neppe nødvendig gitt at det er snakk om et profesjonsansvar for forsikringsmegleren og dette kan reguleres i kontrakt og vi viser til våre kommentarer til § 1-8.

FORSIKRINGSMEGLERNE

Norske Forsikringsmegleres Forening

Vi viser også til våre kommentarer til §§ 1-9 og 1-10. En ikke uvanlig skade vil for en kunde vil sannsynligvis være at kunden ikke har tegnet en dekning de hadde tegnet hvis de hadde fått den riktige informasjon, og i etterpåklokskapens lys vil det lett være en enkelt måte å kreve forsikringsdekning fordi kunden ikke har oppfylt sin opplysningsplikt. At forsikringsmegleren i realiteten dermed blir forsikringsselskap fordi forsikringsselskapets ansvar opphører som følge av at det er benyttet forsikringsmegler kan ikke være riktig.

Se også våre kommentarer til forskriften.

§ 1 – 4 (avslag på forsikring)

ForsikringsMeglerne mener de foreslåtte endringene i reglene for avslag på forsikringer gir en tydeligere forståelse for risikoen for avslag. Reglen bør få tilsvarende anvendelse hvor en forsikringsselskaper sier opp en forsikring ved fornyelse, særlig hvis det skyldes at andre forsikringer flyttes men noen fornyes, dvs hvor forsikringsselskapet ulovlig lager en sammensatt avtale.

§ 1 – 7 (kommunikasjon)

ForsikringsMeglerne mener at § 1 – 7 i Forsikringsavtaleloven og § 42 i Forslag til lov om forsikringsformidling etterlater en usikkerhet rundt hva som er gjeldende rett. Vi ber derfor om at reglene for kommunikasjon i disse to lovene samordnes slik at det ikke oppstår usikkerhet for aktørene for hva man skal forholde seg til.

Kommunikasjon er beskrevet i lovforslaget § 1 – 7, der kravet om skriftlighet og annet varig medium som gjør kunden i stand til å lagre informasjon som er rettet til kunden personlig, og som gir mulighet til uendret gjengivelse av den lagrede informasjonen for bruk i et tidsrom som er tilstrekkelig for formålet. I lovforslagets § 1 – 8 står det at selskapet har bevisbyrden for oppfyllelse av forpliktelser pålagt etter lov eller forskrift.

Med bakgrunn i at deler av forpliktelsene, veiledning og rådgivning generelt rundt forsikringsprodukter skjer ved bruk av ulike medium og delvis på telefon, ber vi departementet vurdere om å legge til rette for lydopptak. Ved å legge til rette for lydopptak vil meglerforetaket i større grad dokumentere om forpliktelser pålagt etter lov eller forskrift er ivaretatt på en god måte og hvorvidt kravene i de tre nivåene for rådgivning kan således dokumentere hvorvidt bevisbyrden er tilstrekkelig oppfylt.

Videre vil lydopptak i stor grad bidra til økt beskyttelse for kundene, som harmoniserer med EU i rådgivning av andre produkter. Det er krav til lydopptak på rådgivning på finansielle instrumenter i MiFID II og tolkes dithen at forsikringsbaserte

FORSIKRINGSMEGLERNE

Norske Forsikringsmeglernes Forening

investeringsprodukter i lovens forslag har tilsvarende krav til blant annet rådgivning, informasjonsplikt og dokumentasjon for øvrig.

§ 1 -8 (bevisbyrde)

ForsikringsMeglernes er enige i at en omvendt bevisbyrderregel som foreslått kan være hensiktsmessig for direktekunder (dvs der det ikke benyttes forsikringsmegler), særlig i forbrukerforhold.

Det er også naturlig at dette gjelder for forsikringsselskapene uansett, i og med at det er de som utsteder forsikringsavtalen eller i realiteten overtar kontrollen over et skadekrav når en skade er meldt. Dette vil nok i en del sammenhenger følge av de alminnelige tolkningsprinsipper om at den som har utformet en tekst har bevisbyrden for en innskrenkende avtaletolkning.

For forsikringsmeglere er i midlertid situasjonen annerledes da denne er forsikringstagers rådgiver og representant og handler på forsikringstagers instruksjoner. For denne type ansvar er det allerede et relativt strengt profesjonsansvar og det er etter ForsikringsMeglernes oppfatning ingen grunn til å endre dette.

§§ 1-9 (erstatning) og 1-10 (erstatningens omfang)

Bestemmelsene ser ut til å følge vanlige regler for utmåling av erstatning, og ForsikringsMeglernes ser ikke noen grunn til at disse prinsipper skal fravikes i denne sammenheng.

I kapittel 8 Høringsnotatet er det spesielt sagt at reglene er tatt inn av forbrukerhensyn, og reglene bør presisere at de kun gjelder i slike tilfeller hvis man tar sikte på å fravike alminnelige regler for forsikringsansvar eller utmåling, jfr våre kommentarer til § 1-8.

Reglen for et evt erstatningsansvar mellom forsikringsmegler og forsikringstager reguleres mest naturlig i avtalen mellom disse og så lenge det ikke er forbruker som er kunder, er det ingen grunn til å begrense denne avtalefriheten, jfr også våre kommentarer til § 1-2. Uten mulighet til ansvarsbegrensning kan prisen kunden må betale for forsikringsmeglernes oppdrag bli urimelig høy og det må være mulig for partene å bli enige om ansvarsbegrensning i avtalen mellom to profesjonelle parter. Dette er noe som gjelder ansvar mellom parter i nesten alle andre kontrakter.

§ 1 – 14 (behandling av tvister i klageorgan)

ForsikringsMeglernes mener klageorganene som behandles i ny Lov om forsikringsformidling og i Forsikringsavtaleloven må samordnes slik at

FORSIKRINGSMEGLERNE

Norske Forsikringsmegleres Forening

forsikringsmeglerne forholder seg til et klageorgan. Se for øvrig vårt høringsvar til Forslag til ny lov om forsikringsformidling.

Kommentarer til forskriftsforslag

Forskriften viderefører i stor grad de opplysningskrav som fulgte av forsikringsformidlingsloven med forskrifter og de krav som følger av inkorporeringen av IDD's regler om risikobasert interessekonflikt vurdering og dokumentasjon.

Vi viser i denne sammenheng til at en rekke av disse opplysninger ikke kan gis av forsikringsmegler kun videreformidles basert på at forsikringsselskapene har oppfylt sin opplysningsplikt og dokumentasjon for deknninger.

Mellom forsikringsmegler og kunde er vi enige at de opplysninger man tidligere skulle gi, som i hovedsak omfattet opplysninger om megleren og hvordan denne utfører sitt arbeid og mottar godtgjørelse, fortsatt skal gis til kunden, men at det bør være tilstrekkelig at denne gis ved inngåelse av megleravtale eller hvis det skulle inntre endringer.

Når det gjelder de risikobaserte vurderinger om interessekonflikter mener ForsikringsMeglerne at disse skal utarbeides og det er tilstrekkelig at det opplyses om at disse er tilgjengelige på forespørsel.

Med vennlig hilsen
Norske Forsikringsmegleres Forening

Jørn Gisvold
Styreleder